

Nowy Komitet Redakcyjny *Przeglądu Geologicznego*

Komitet Redakcyjny *Przeglądu Geologicznego* (organ opiniotwórczo-doradczy redaktora naczelnego) zebrał się w nowym składzie na pierwszym posiedzeniu, które odbyło się 16.10.2008 r. w Państwowym Instytucie Geologicznym w Warszawie. Redaktor naczelny Jacek Grabowski zaprosił do współpracy osoby reprezentujące szeroki przekrój środowiska geologicznego. Nowy komitet tworzą:

- Janusz Badura (Państwowy Instytut Geologiczny, Wrocław),
- Andrzej Gajewski (Przedsiębiorstwo Badań Geofizycznych, Warszawa),
- Michał Gientka (Państwowy Instytut Geologiczny, Warszawa),
- Marek Graniczny (Państwowy Instytut Geologiczny, Warszawa),
- Piotr Krzywicz (Państwowy Instytut Geologiczny, Warszawa),
- Wanda Lorenc (Starostwo Powiatowe w Toruniu),
- Marcin Machalski (Instytut Paleobiologii PAN, Warszawa),
- Jerzy Jan Małecki (Uniwersytet Warszawski),
- Ryszard Marcinowski (Uniwersytet Warszawski),
- Marek Narkiewicz (Państwowy Instytut Geologiczny, Warszawa),
- Jerzy Nawrocki (Państwowy Instytut Geologiczny, Warszawa),
- Ilona Eleonora Pałucha (Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego),
- Andrzej Paulo (Akademia Górniczo-Hutnicza, Kraków),
- Grzegorz Pieńkowski (Państwowy Instytut Geologiczny, Warszawa),
- Lesław Skrzypczyk (Państwowy Instytut Geologiczny, Warszawa),
- Michał Szulczewski (Uniwersytet Warszawski),
- Radosław Tarkowski (Akademia Pedagogiczna, Kraków),
- Ryszard Uberman (Akademia Górniczo-Hutnicza, Kraków),
- Ewa Zalewska (Ministerstwo Środowiska),
- Jerzy Żaba (Uniwersytet Śląski).

Gościem specjalnym komitetu był Henryk Jacek Jeziński — podsekretarz stanu w Ministerstwie Środowiska,

główny geolog kraju. Za najważniejsze zadanie *Przeglądu Geologicznego* uznał otwarcie się czasopisma na całe środowisko, a nie tylko na służbę geologiczną (*Przegląd* już zmierza w tę stronę, o czym świadczy chociażby rezygnacja z podtytułu *Pismo Informacyjne Państwowej Służby Geologicznej*). Minister Jeziński zaapelował o więcej informacji użytecznych i podejmowanie spraw poruszających opinię publiczną, a także kreowanie nowych, ciekawych tematów.

Główny geolog zapowiedział wydanie kolejnych numerów specjalnych, w tym 2 polskojęzycznych. Najważniejszy dla wszystkich geologów będzie z pewnością zeszyt, planowany na sierpień 2009 r., w całości poświęcony nowemu prawu geologicznemu i górnictwu. Ma się w nim znaleźć ustawa i wszystkie rozporządzenia (ok. 30) wraz z fachowym komentarzem pracowników Departamentu Geologii i Koncesji Geologicznych Ministerstwa Środowiska.

Drugi numer specjalny mógłby dotyczyć dostępu do informacji geologicznej. Byłby to przewodnik po informacji geologicznej i bazach danych, objaśniający, jakie dane, gdzie i na jakich zasadach są udostępniane, czyli jak dotrzeć do wiedzy gromadzonej przez państwową służbę geologiczną i hydrogeologiczną. Główny geolog kraju wyraził również zgodę na wydanie dodatkowego, angielskiego numeru *Przeglądu Geologicznego* z okazji odbywającego się za 2 lata w Krakowie kongresu Międzynarodowej Asocjacji Hydrogeologów.

Minister Jeziński zaproponował, żeby nowe duże tematy z dziedziny geologii, zamawiane przez Ministerstwo Środowiska, były anonsowane w *Przeglądzie Geologicznym*. Dyrektor Departamentu Geologii i Koncesji Geologicznych Ewa Zalewska oznajmiła, że resort planuje, aby zrealizowane tematy finansowane przez Ministerstwo Środowiska i NFOŚiGW były obligatoryjnie podsumowywane przez wykonawców w naszym miesięczniku.

W najbliższym czasie nie jest przewidywane zwiększenie nakładu pisma, gdyż każdy artykuł jest w całości dostępny w Internecie, ostatnio również ze strony Ministerstwa Środowiska.

Uczestnicy posiedzenia Komitetu Redakcyjnego wspólnie pracowali nad nową koncepcją pisma. Doszli do wniosku, że w *Przeglądzie Geologicznym* powinno się

Ryc. 1. E. Zalewska, H.J. Jeziński, J. Grabowski, J. Nawrocki i M. Graniczny podczas dyskusji o przyszłym kształcie *Przeglądu Geologicznego*. Fot. M. Krzyżanowski

znajdować więcej informacji praktycznych. Powinien nastąpić zwrot w stronę geologii stosowanej i geologii środowiskowej. Redaktor naczelny zaapelował do osób zajmujących się administracją geologiczną i geologią gospodarczą, żeby zaangażowały się w upowszechnianie tej tematyki. Przedstawiciele Ministerstwa Środowiska oczekują większej liczby artykułów o tematyce gospodarczej: bezpieczeństwie energetycznym, surowcach energetycznych, CCS (*Carbon Capture and Storage*; wychwytywanie i składowanie dwutlenku węgla), ale również ochronie złóż (zwłaszcza węgla brunatnego) i merytorycznej dyskusji (np. o tym, które złoża mają być chronione, a które eksploatowane). Konieczność dostarczania rzetelnej informacji na te tematy pokazała nie do końca rzeczowa dyskusja, która przetoczyła się niedawno przez media, dotycząca przyszłości złoża węgla brunatnego w Legnicy. Problem niewłaściwego przeznaczenia czy braku ochrony złóż rodzi pytania o wystarczalność surowców, i to nie tylko dla energetyki, ale i niedocenianych dotychczas surowców budowlanych. W kontekście rządowych planów rozbudowy infrastruktury drogowej budzi to obawy, czy starczy nam kruszyw do budowy autostrad. Nasze czasopismo jest również stosownym miejscem do publikowania artykułów na temat zasobów wód geotermalnych w Polsce czy raportów z działalności państwowych służb geologicznej i hydrogeologicznej.

Czytelnicy *Przeglądu Geologicznego* mogą się spodziewać artykułów odnoszących się do kontrowersyjnych tematów pojawiających się w mediach (np. energetyki, w tym energetyki atomowej, geotermii, konfliktu inwestycji i ochrony środowiska) wraz z fachowym, rzeczowym, a przy tym ciekawym komentarzem, zwłaszcza dotyczących niezwykle aktualnych dylematów, jak rozwijać infrastrukturę, ale nie kosztem przyrody.

Tematami, które w opinii członków komitetu szczególnie zasługują na uwagę czasopisma, są zagrożenia środowiska wynikające z eksploatacji i rekultywacji oraz zapobieganie tym zagrożeniom, zagrożenia osuwiskami, zwłaszcza w Karpatach, ochrona zasobów złóż. Niestety, wiele informacji nie jest dostępnych, z uwagi na ochronę danych przemysłowych, ale publikacje z pogranicza geologii, górnictwa i ochrony środowiska z pewnością będą gościć na naszych łamach.

Geologów zajmujących się poszukiwaniem i dokumentowaniem kopaliny, hydrogeologią, geologią inżynierską czy wreszcie administracją geologiczną, którzy czekają na poradniki, prace metodyczne, artykuły na temat procedur administracyjnych i prawa, zainteresuje wiadomość, że *Przegląd Geologiczny* zamierza rozwijać tę tematykę. Geolodzy pracujący w administracji skarżą się na brak konkretnych informacji na temat postępowania koncepcyjnego, nielegalnej eksploatacji, opłat eksploatacyjnych, wyceny złóż i składowisk odpadów oraz zagospodarowania hałd. Z radością przyjęliby też komentarze dotyczące rozwiązywania konkretnych problemów związanych ze stosowaniem prawa geologicznego, ochrony środowiska itp. Przydatne byłyby również publikacje dotyczące interpretacji przepisów wraz z omówieniem rozstrzygnięć administracyjnych i sądowych. Z tego względu elementy prawa geologicznego mają się pojawiać na łamach naszego pisma.

Czytelnikami *Przeglądu Geologicznego* wciąż są przede wszystkim pracownicy uczelni i pałcówek badawczych, dlatego pismo nie zrezygnuje z naukowego charakteru, zwłaszcza że jest pomocne studentom i wykładowcom.

Planowana jest jednak stopniowa zmiana rodzaju publikowanych artykułów. Pierwszeństwo będą miały prace syntetyczne, przeglądowe. Redakcja będzie się starać ograniczać liczbę przyczynkowych, hermetycznych i bardzo specjalistycznych publikacji na rzecz artykułów przeglądowych, syntetycznych i krytycznych. W ramach takich przekrojowych artykułów mogłyby się ukazać np. przegląd geologii regionów. Czasopismo w naturalny sposób mogłoby też stać się miejscem wprowadzania nomenklatury polskiej do nauki.

Nasz miesięcznik jest w bazie cytowań (np. SCOPUS), daje punkty za publikacje i jest czasopismem polskojęzycznym, dlatego wydaje się być szczególnie atrakcyjny dla młodych naukowców. Atutem pisma jest także szybkie tempo publikowania materiałów.

Między nauką a służbą nie ma sprzeczności (jak zauważył dyrektor Państwowego Instytutu Geologicznego Jerzy Nawrocki), dlatego Komitet Redakcyjny zalecił wpływanie na autorów artykułów naukowych, żeby nawiązywali do aspektów praktycznych swoich badań. Preferowane będą więc krótkie komunikaty naukowe, ale z odniesieniami aplikacyjnymi — np. do geoturystyki traktowanej jako dziedzina geologii stosowanej.

Kreowanie nowych tematów będzie wymagało od redakcji poszukiwania autorów i namawiania ich do współpracy. Dlatego w prawie każdym numerze *Przeglądu Geologicznego* miałby się znaleźć jeden duży, interesujący artykuł naukowy napisany specjalnie na zamówienie redakcji. Planowane jest również zamawianie artykułów popularyzatorskich. Jest na to zgoda całego Komitetu Redakcyjnego i Ministerstwa Środowiska.

Numer poświęcony geoturystyce zebrał wiele pochlebnych recenzji, dlatego uznano, że koncepcja numerów specjalnych się sprawdza. Nie muszą być przygotowywane na specjalne okazje, ale konieczne jest, żeby były poświęcone ważnym, budzącym powszechne zainteresowanie tematom i przygotowywane przez zespół specjalistów. Artykuły w anglojęzycznych numerach specjalnych mają być weryfikowane przez *native speaker*a.

Konkretne zmiany, i to już od najbliższych numerów, zapowiedział redaktor naczelny. Przede wszystkim zamierza wprowadzić nowy dział *Co w geologii?*, zawierający omówienie i krótkie streszczenie kilku najczęściej czytanych i najlepiej ocenianych artykułów z najważniejszych zagranicznych czasopism geologicznych (najciekawsze nawet ze zdjęciami i rysunkami). Zmieniona zostanie także forma recenzji — ma to być informacja o nowych książkach z dziedziny nauk o Ziemi, i to nie tylko polskich, ale i zagranicznych. Szykowane są również 2 nowe działy poświęcone geologii miejskiej i geoturystyce, a *Przegląd Geologiczny* staje się otwarty na publikację listów od czytelników.

W miesięczniku obok ciekawych, modnych tematów (takich jak sekwestracja CO₂ czy geoturystyka) ma się pojawiać również publicystyka i dyskusje. W planach jest też więcej wiadomości dotyczących środowiska geologicznego oraz praktycznych informacji (np. o wolnych stanowiskach na uczelniach).

Miejmy nadzieję, że dzięki wprowadzonym zmianom, a zwłaszcza zamawianiu artykułów, *Przegląd Geologiczny* pozostanie naukowy, ale też stanie się bardziej użyteczny i aktualny.

Anna Fujak